W labiryncie pomocy społecznej…
…jak szukać właściwego wsparcia ?

dr Barbara Sordyl-Lipnicka
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II
w Krakowie

Dlaczego ludzie szukają pomocy ?

Gdzie możemy znaleźć pomoc?

(obszar pomocy społecznej)

Trafiamy do Ośrodka Pomocy Społecznej

Ale co dalej mamy robić...?

Jakiego wsparcia szukamy?

pieniężnego

usługowego

instytucjonalnego

rzeczowego

… i nagle znajdujemy się w labiryncie pomocy społecznej…

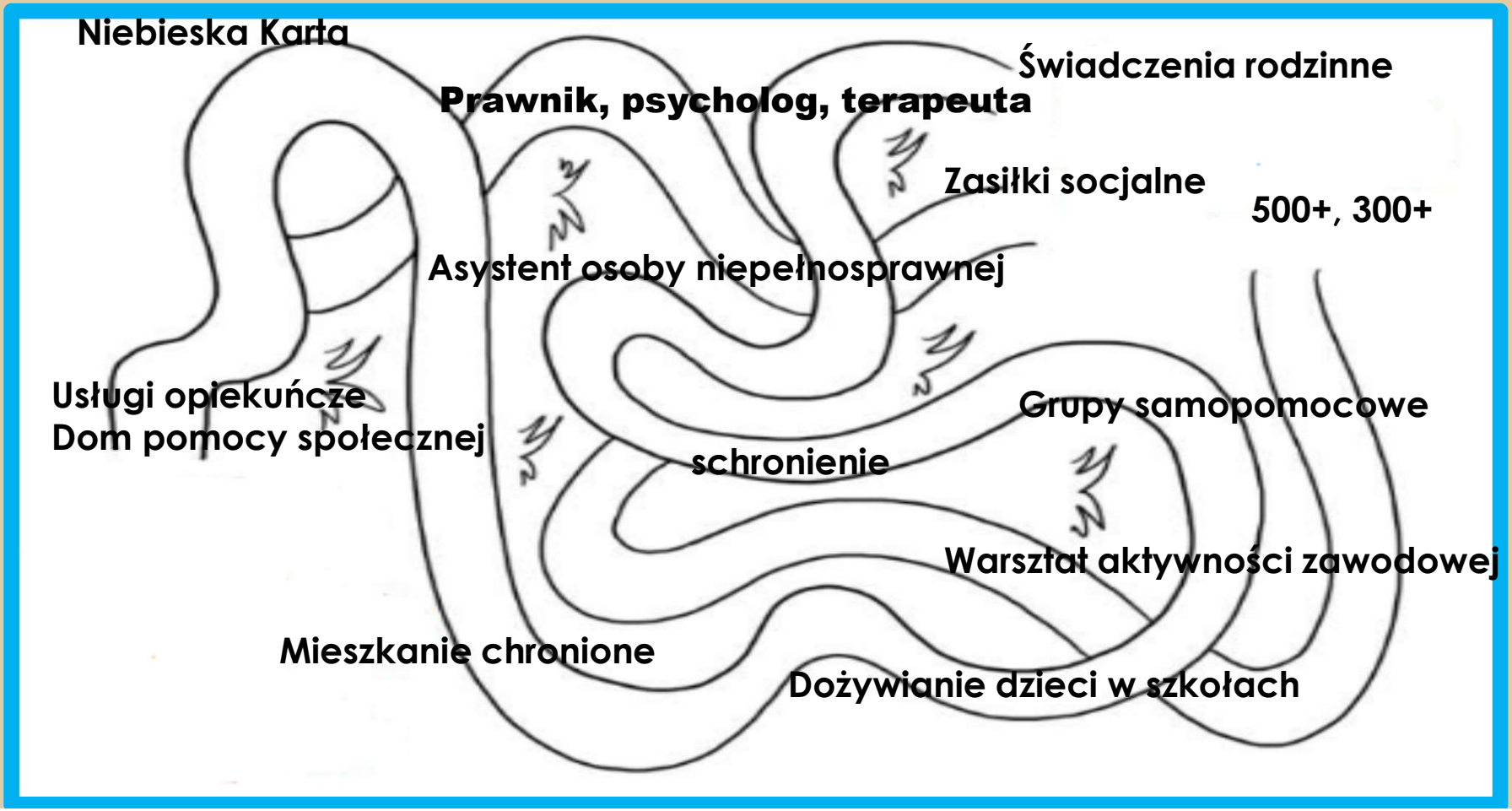

Pomoc pieniężna

Świadczenia rodzinne

- Becikowe
- Zasiłek rodzinny
- Świadczenia opiekuńcze
- Świadczenie rodzicielskie

Świadczenia rodzinne

- **Becikowe** - warunkiem przyznania świadczenia jest nieprzekroczenie kryterium dochodowego w kwocie 1922,00 zł. na osobę.
- **Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami** z tytułu:
  - Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400,00 zł)
    - **72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności**
  - Samotnego wychowywania dziecka
    - **193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci**
  - Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
    - **Dodatek przysługuje w wysokości 195,00 zł miesięczne na trzecie i na następne dzieci**
  - Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
    - **90,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;**
    - **110,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.**
  - Rozpoczęcia roku szkolnego
    - **raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego, w wysokości 100,00 zł na dziecko.**
  - Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
    - **dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności - w wysokości 113,00 zł miesięcznie**

Kryterium dochodowe: 674,00/764,00 zł

- **Świadczenia opiekuńcze**
  - **Zasiłek pielęgnacyjny** w wysokości 184,,42 zł miesięcznie. **(Od listopada 2019r. będzie wynosił 215,84 zł)**
  - niepełnosprawnemu dziecku;
  - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
  - osobie, która ukończyła 75 lat;
  - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

- **Świadczenie pielęgnacyjne** - od 1 stycznia 2019 roku wynosi **1583,00 zł** miesięcznie.
- **Specjalny zasiłek opiekuńczy - 620 zł** miesięcznie.
  - Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę REZYGNUJE LUB NIE PODEJMUJE zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu jej sprawowania.
  - Kryterium dochodowe uprawniające do specjalnego zasiłku opiekuńczego to **764,00 zł**.

Świadczenia rodzicielskie

- świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000 zł miesięcznie, nie jest uzależnione od kryterium dochodowego (jest to kwota netto gdyż świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom).
- **Świadczenie „Za życiem”**
  - z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł

Pomoc pieniężna

- **Zasiłki socjalne**

Rodzaje zasiłków:

- zasiłek stały **645,00 zł (niepełnosprawność, podeszły wiek)**
- zasiłek okresowy **wg wzoru (dł. choroba, niepełnosprawność, bezrobocie)**
- zasiłek celowy **wg uznania**
- składki na ubezpieczenie społeczne
- składki na ubezpieczenie zdrowotne

KRYTERIUM DOCHODOWE: 701/528 ZŁ

Inne zasiłki socjalne… bez względu na dochód

- **Specjalny zasiłek celowy (wg uznania)**
- **Zdarzenie losowe** (około 7 tysięcy złotych)

POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW O CHARAKTERZE SOCJALNYM

- (**stypendia szkolne i zasiłki szkolne)**
  - Przysługują wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.
  - Podstawa prawna: Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.);

FUNDUSZ ALIMENATCYJNY

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- **do 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej.**
- **do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności bezterminowo**.

Osoba uprawniona oznacza osobę uprawnioną do otrzymywania alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów tytułem wykonawczym jednakże nie wyżej niż 500,00zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- **została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej,**
- **zawarła związek małżeński.**

Pomoc usługowa i instytucjonalna

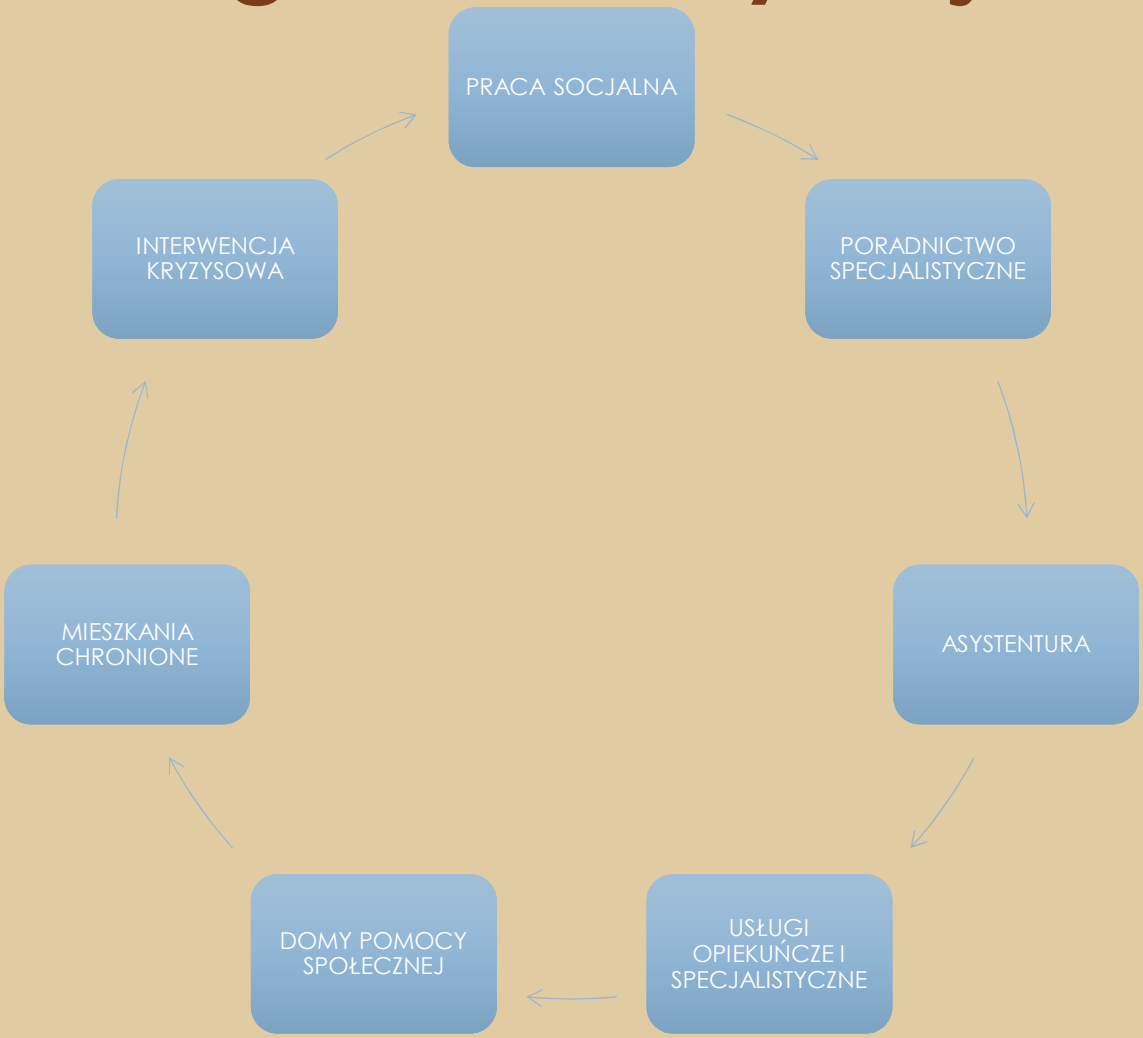

Praca socjalna

- Praca socjalna, o której mowa w art. 45 ustawy – czyli działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku społecznym poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

- Praca socjalna prowadzona jest:
  - z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
  - ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

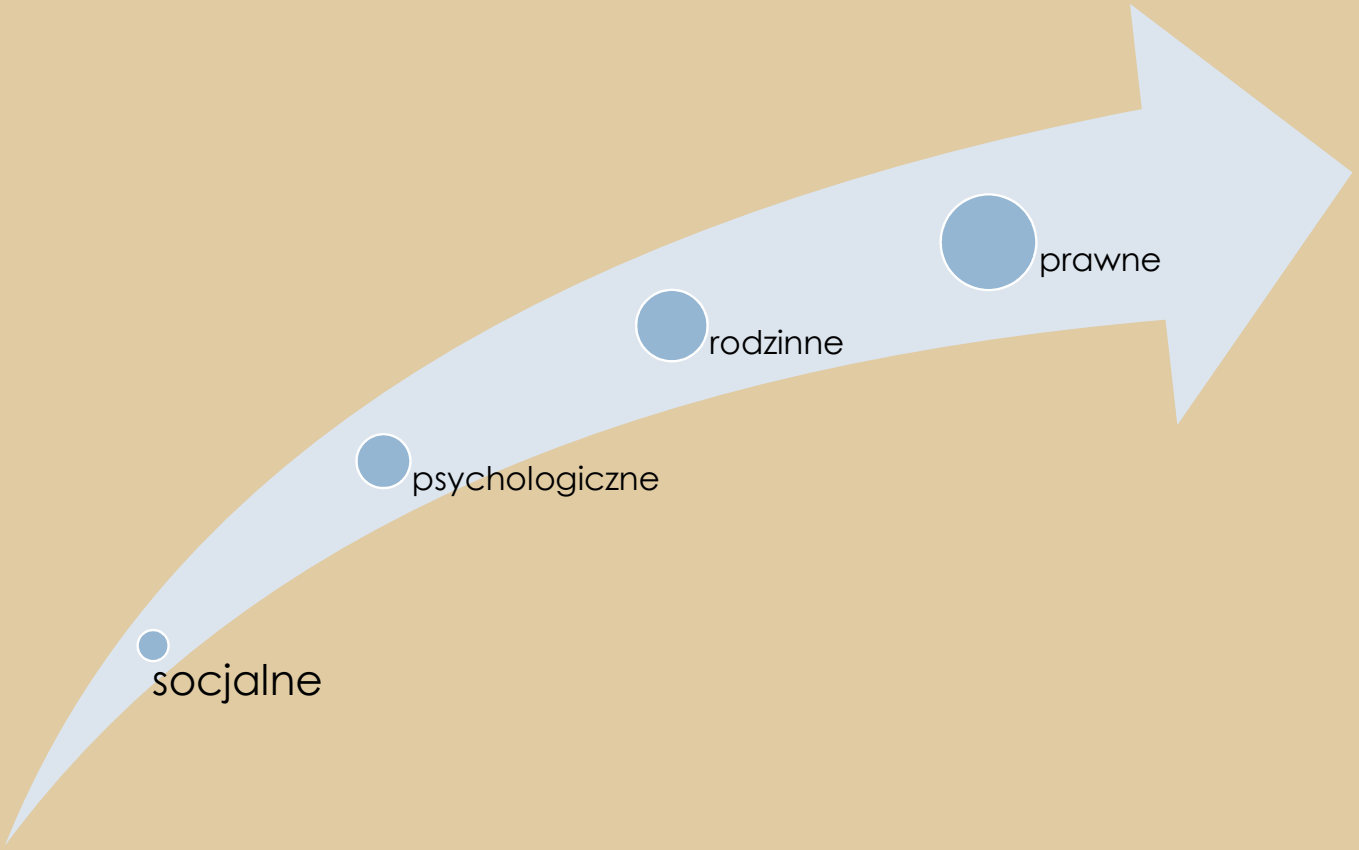

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

ASYSTENTURA RODZINNA

Asystent rodziny z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem".

Każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny. Asystent nie tylko odpowie na wszystkie Twoje pytania, ale też na podstawie pisemnego upoważnienia będzie mógł załatwiać w Twoim imieniu sprawy w różnych instytucjach (z wyłączeniem świadczeniodawców[1]). Asystent pomoże Ci także rozwiązać problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Zadania asystenta rodziny z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 poz. 697)

ASYSTENCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Asystent osoby niepełnosprawnej inicjuje i wspiera aktywność rodziny, najbliższego otoczenia osoby niepełnosprawnej celem udzielania jej jak najefektywniejszej pomocy. Poprzez planowanie, kontrolowanie, tworzenie indywidualnego planu pomocy włącza osobę niepełnosprawną w programy instytucji i placówek świadczących usługi kompleksowej rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej.

INTERWENCJA KRYZYSOWA

Interwencja kryzysowa, o której mowa w art. 47 ustawy – stanowi zespół działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin znajdujących się w kryzysie, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania występujących dysfunkcji. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się w szczególności poradnictwa specjalistycznego oraz schronienia dostępnego przez całą dobę

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

- osób w podeszłym wieku;
- osób przewlekle somatycznie chorych;
- osób przewlekle psychicznie chorych;
- dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- osób niepełnosprawnych fizycznie.

MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkanie chronione jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione ma zapewniać warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

Pomoc rzeczowa

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.

Pomoc doraźna lub okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

PROJEKTY SYSTEMOWE W OPS !!!

- Dla osób i dzieci niepełnosprawnych
- Dla otoczenia osób niepełnosprawnych
- Dla osób starszych i samotnych
- Dla rodzin wielodzietnych

JAK MOŻNA DZIAŁAĆ RAZEM?

Czym jest spółdzielnia?

- Przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków w celach społecznej i zawodowej reintegracji jej członków.

- Spółdzielnia socjalna musi prowadzić działalność gospodarczą, ale zysk osiągany z tej działalności nie jest celem samym w sobie, a środkiem do realizacji celów statutowych

- Przepisy wymagają, aby spółdzielnia została założona przez co najmniej 5 osób.

- Spółdzielnię socjalną rejestruje się składając w KRS wniosek o rejestrację, statut, dokumenty poświadczające, że każdy założyciel spółdzielni jest do tego uprawniony (np. orzeczenia o niepełnosprawności lub informacje z urzędu pracy o długotrwałym bezrobociu) oraz dokumentację z walnego zgromadzenia.

SPÓŁDZIELNIA „RÓWNOŚĆ”

Źródło:

- Ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004r.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Dziękuję za uwagę

dr Barbara Sordyl-Lipnicka
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie